

o našem národním jazyku. Na závěr si dovolím tvrdit, že si v této knížce může „počíst“ každý, nejen fanatický jazykovědec. V době, kdy se nám nářečí ztrácejí přímo před očima, objemně v práci Z. Hlubinkové celé „trsy“ výrazů, jež máme svázány s „časem nezralých malin“, jež mohou v nás vyvolat nostalgické vzpomínky na bezstarostné mládí.

J. BALHAR

* Masarykova univerzita 2010, 276 s.

Sekot, A.: Sociální patologie *

Dnešní společnost se dostává do stále větší opozice k normálnímu chování a stále více začíná být aktuální potřeba řešení sociálně patologických jevů. Do této problematiky vtaňuje čtenáře v knize A. Sekot. V úvodu seznamuje s koncepty, které s tímto tématem souvisí, vysvětluje tedy pojmy, jako je sociální patologie, deviantní chování, sankce, zákony společnosti. Poukazuje na spojitosti mezi sociálně deviantním chováním a kriminalitou, na spojitosti mezi deviantním chováním a příslušností k určité skupině obyvatelstva. Velmi důležitá je úvodní kapitola, která se zaměřuje na pojem agresivita, v níž autor pojmenovává druhy agresivity, a to i v jejich důsledcích a příčinách.

V následné kapitole se autor věnuje tradičním formám sociálně patologického chování, jako je drogová závislost a ve spojitosti se sportovní problematikou i doping. Problematiku drogové závislosti probírá velice zevrubně, analyzuje její formy, příčiny, důsledky a zároveň nahlíží na stavy mezi prevencí a represí.

V kapitole o nových formách závislostního chování definuje závislost a nahlíží do jejich forem, které jsou v přímé spojitosti s naší dobou. Společnost se stala velice závislou na technických vymoženostech a zároveň stoupá i nová vlna sociálně patologických jevů. Závislost na internetu (netománie), závislost na mobilním telefonování (mobilománie) nebo závislost na televizi jsou jevy, které člověka připoutávají k přístroji, a člověk ztrácí potřebu pohybu. Poukazuje na neschopnost společnosti kardinálně působit na jedince, kteří hledají

prostředky pro smysl svého bytí. Dalším problémem, na který autor upozorňuje v této kapitole, jsou problémy spojené s patologickým nakupováním (oniomanie, shopaholismus). Dokládá, že tato vlastnost není vlastní jen ženám, jak se hodně lidí domnívá, ale je to záležitost celých rodin. Ovšem dívá se na tuto deviaci i z druhé strany, jak obchody tento stav vytvářejí a podporují.

V krátkosti se věnuje i závislostem, které se týkají přímo lidského těla, a to sexuální závislosti, anorexii a bulimii. Nepřehlíží ani závislost na práci (workoholismus).

Speciální kapitolu věnuje i hráčským závislostem (gambling), které někdo nepovažuje za nové formy závislosti; jak se vlivní společnost, vyvíjejí se nová lákadla pro závislé hráče. Dříve byla závislost spíše na kartách, kostkách, poté na sportovním sázení, ale v dnešní době je podle citovaných odborníků největším problémem závislost na hracích automatech.

S touto hráčskou vášní je spojena i kapitola, která se věnuje lichvě.

Další skupinou sociálně patologických jevů zmiňovaných v této knize jsou skutky spojené s agresivitou vůči jedincům i skupinám, a to jak agresivitou fyzickou, tak psychickou. Sem autor zařadil problém domácího násilí; ten popisuje, vysvětluje jeho formy a ukazuje na možnosti řešení. Další zmíněnou agresivní formou je násilí ve sportu. Sekot odhaluje vztahy mezi divákem a hráči a vysvětluje důvody vzniku sportovního násilí. Určitě neméně marginální je i agresivita v pracovním procesu. Mobbing a boosing jsou toho nedílnou součástí.

V předposlední kapitole se autor věnuje problematice sociálně patologické exkluze. Sem řadí témata, která vyplývají z fungování společnosti a z jejího působení na jednotlivce. Definuje zde pojmy, jako jsou bezdomovectví a sebevraždnost. Ukazuje příčiny vzniku těchto jevů a zároveň hledá jejich řešení a možnosti jejich ovlivnění. Protože se autor v minulosti těmito tématy zabýval podrobněji, je z textu tento zájem o tuto problematiku patrný.

V poslední kapitole se autor obírá novými formami kriminality, jež jsou v poslední době hlavní příčinou vzniku sociálně patologických jevů. Radí se sem organizovaný zločin, který má za následek šíření drog, prostituce, zbrani

atd. S tímto problémem je i v naší zemi velice spjatá korupce. Dalším jevem, který má přímou souvislost s již zmiňovanými formami agresivního jednání, je „nebezpečné pronásledování“ (stalking). Definuje co je a co není stalking, a uvádí zákonné řešení tohoto problému. Sekot ukazuje na kriminální činy páchané dospělou populací, ale nezapomíná ani na kriminalitu, která je spojována zejména s naší mládeží. Do této kategorie řadí vandalismus a sprejerství. Odhaluje též motivy těchto činů a dává je do vzájemných souvislostí. V závěru kapitoly připomíná autor i otázku ilegální imigrace.

Práce, o níž referujeme, bude sloužit jako vzdělávací text, který rozšiřuje možnosti jak řešit tuto problematiku. Jedinou výtkou, kterou bych mohl uvést po přečtení práce, je složitost autorova jazyka v některých pasážích. Určitě by práci prospělo více praktických příkladů a vizuální podpora v některých částech textu, a to tabulkami, grafy a obrázky.

I tak je celkový dojem z publikace velice pozitivní a domnívám se, že jako studijní materiál bude pro studenty velkým přínosem.

T. POSPÍŠIL

* Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií, Brno 2010, 195 s.

Kreuzwege des Denkens*

K osmdesátinám filozofa a integrálního antropologa prof. PhDr. DrSc. Karla Máchy (narozeného 2. 1. 1931 v Dirmé), exulanta žijícího od roku 1978 v Mnichově, vydal a uvedl prof. Dr. Dr. Heinz Kimmertle sborník *Kreuzwege des Denkens*. Čtenáři se mohou ptát proč píše o tomto sborníku recenzi pro brněnskou *Universitas*. Nuže proto, že K. Mácha je částečně Brňanem – přes matku, která v mládí byla sluzkou na Pekařské, on sám byl v roce 1962 na brněnské univerzitě habilitován na docenta filozofie a Moravská zemská knihovna v Brně mu vydala poslední svazky *Glaube und Vernunft* (...), sborník k sedmdesátinám *Filozof českých duchovních dějin* (...) a výběr z děl *Hledám člověka. Z filozofických prací Karla Máchy*.

Vzhledem k tomu, že K. Mácha dostal v roce 1970 z politických důvodů zákaz výuky a publikování (navíc je od roku 1978 mimo vlast) – a je tedy české veřejnosti mimo její zorné pole -, myslím, že je třeba ho stručně představit: Vystudoval postupně filozofii, politologii, historii, sociologii a antropologii a stal se PhDr., CSc., doc., prof. a DrSc. a děkanem Fakulty sociálních věd na KU, v emigraci pak hostujícím profesorem v Mnichově, v New Yorku a jinde. V roce 1990 byl rehabilitován prezidentem Václavem Havlem jako profesor filozofie na KU. – Z jeho více než pěti set publikací lze uvést aspoň: *Ke kritice buržoazního individualismu* (1960), *Etika a dnešek* (spolu s M. Marušíakem 1960), *Problém člověka* (1965), *Sto tezí o integrální antropologii* (česky v samizdatu 1979, pak v několika jazycích v cizině), několiksvazkové dílo *Glaube und Vernunft. Die Böhmisches Philosophie in geschichtlicher Übersicht* (1985-1998), *Nietzscheniana* (1985-1988), *Der zweite Tod* (1987), minitriologie *Cartesius, J. J. Rousseau, Giordano Bruno* (zakončeno 1993); vydal též pamětní spis pro prof. Tomáše Špidlíka *Geist und Erkenntnis* (1985).

O K. Máchovi byly vydány dva sborníky k jeho šedesátinám, tři sborníky k jeho sedmdesátinám a teď – jeden – k jeho osmdesátinám.

Protože o jeho životě a díle bylo solidně pojednáno ve sborníku *Filozof českých duchovních dějin. K sedmdesátinám profesora Karla Máchy* (Brno, Moravská zemská knihovna 2001, 249 s.) brněnskými filozofy, etikem a literární historičkou, podrobně chronologicky pak v oddílech *Domov 1930-1978* a *Svět 1978-1999* Antonínem Jeřábkem a Miroslavem Resslererem (a v dalších – německých – sbornících k jeho předchozím jubilejím), (mimoходом: je škoda že vynikající sborník Brňanů nebyl přeložen do němčiny) nezbylo vydavateli sborníku k jeho osmdesátinám nic jiného než zvolit pojetí jiné. Toto pojetí se netýká Máchova života a díla (i když na s. 5 je foto „Prof. PhDr. et Dr.Sc. Karel Mácha mit Lebensgefährtin Blanka Frisch-Béji, MA, und Ministerpräsident Dr. Thomas Goppel bei der Verleihung des Bundesverdienstkreuzes“ (2007) a na s. 251 jeho medailon, přeložený na zadní straně obálky knihy do angličtiny), nýbrž